

VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIAN SUUNNITELMA KURINPITKEINOJEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ MENETTELYTAVOISTA

Tausta

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 28 §:ssä säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskelu ympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteuttamista. Lisäksi koulutuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Opetushallitus on antanut määräyksen 92/011/2014 kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista annettavan suunnitelman laadinnasta. Koulutuksen järjestäjän tulee noudattaa määräystä ammatillisessa peruskoulutuksessa 1.8.2015 alkaen.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain säännöksiä opiskelijan kurinpidosta sovelletaan ammatillisesta peruskoulutukseen ja siinä suoritettaviin tutkintoihin, tutkintoon johtamattomaan valmentavaan koulutukseen sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettuun koulutukseen.

Suunnitelman tavoitteet

Kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista annettavan suunnitelman tavoitteena on turvata Vantaan ammattiopisto Varian työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä oppilaitosyhteisön turvallisuus ja viihtyisyys. Suunnitelmalla pyritään varmistamaan toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitouttamaan eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.

Kurinpitokeinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita. Kurinpitokeinojen käyttö perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista määrätään tekijästä riippumatta samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä.

Suunnitelman laatiminen yhteistyössä eri tahojen kanssa

Vantaan ammattiopisto Varian suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista on laadittu yhteistyössä ammattiopiston opiskelijoiden, opettajien, muun henkilökunnan, huoltajien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa. Oppilaitos on kuullut henkilökuntaa ja opiskelijakuntaa ennen suunnitelman hyväksymistä. Suunnitelman laadinnassa on lisäksi huomioitu Varian yhteisöllisen hyvinvointiryhmän (YHR) näkemykset.

Yhteistyö opiskelijoiden kanssa

Suunnitelman sisällöstä, keskeisistä rikkeistä ja niitä seuraavista kurinpitotoimista keskustellaan opiskelijoiden kanssa suunnitelmaa laadittaessa. Tämä toteutuu ryhmien opiskelijoiden edustajista kootussa tapaamisessa, joita pidetään säännöllisesti jokaisen opetusjakson jälkeen opetusaloilla. Puheenjohtajana toimii opetuslajohtaja.

Opiskelijakuntahallitusten jäseniltä pyydetään kannanottoja. Lisäksi kaikkia opiskelijoita tiedotetaan opiskelijahallinto-ohjelman opiskelijaliittymän kautta.

Yhteistyö opettajien ja muun henkilökunnan kanssa

Suunnitelman sisällöstä, keskeisistä rikkeistä ja niitä seuraavista kurinpitotoimista keskustellaan opettajien kanssa suunnitelmaa laadittaessa. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi opetusalakokouksissa tai tiimipalaverissa.

Muun henkilökunnan osalta heidän omat esimiehensä vastaavat suunnitelman tietoon saattamisesta.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Varian ja huoltajien välisen yhteistyön tavoitteena on edistää opiskelijan hyvinvointia ja tukea opiskeluedellytyksiä. Huoltajille tiedotetaan opintojen tavoitteista, oppilaitoksen toimintakulttuurista sekä opiskelijan hyvinvointiin ja opintoihin liittyvistä asioista muun muassa kotiväenilloissa ja ensimmäisen vuoden opiskelijoille jaettavassa oppaassa, joka julkaistaan myös sähköisenä. Opiskelijoilla ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajilla on mahdollisuus seurata opintojen etenemistä opiskelijahallinto-ohjelman kautta.

Myös suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista laadinnassa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa hyödyntäen opiskelijahallinto-ohjelman huoltajaliittymää. Huoltajilta pyydetään kommentteja ja ehdotuksia suunnitelmaan.

Yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa

Varian yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä (YHR) sekä toimipistekohtaisissa hyvinvointiryhmissä on jäsenenä sosiaali- ja terveydenhuollon edustajat. Suunnitelma käsitellään sen laadintavaiheessa YHR:ssä ja toimipistekohtaisissa hyvinvointiryhmissä.

Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, selvittämisvastuut, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamisenmenettelyt

Alla olevassa taulukossa on esitetty ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa säädetyt teot ja laiminlyönnit, niistä seuraavat toimenpiteet, kussakin toimenpiteessä toimivaltainen viranomainen, selvittäminen ja kuuleminen, kirjaamista/päätöksentekoa koskevat menettelytavat, toimenpiteistä ilmoittaminen sekä muutoksenhaku.

Teko tai laiminlyönti	Toimenpide	Päättävä viranomainen	Selvittäminen	Kuuleminen	Kirjaaminen/päätös	Ilmoittaminen	Muuta huomioon otettavaa	Muutoksenhaku
Opiskelija häiritsee opetusta (35 §).	Opiskelija poistetaan luokasta tai opetustilasta oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi (35 §).	Opettaja, opetuslajohtaja tai rehtori (35 b §).			Asia kirjattava (35 a §) opintojaksopäiväkirjaan.	Asia ilmoitettava huoltajalle (35 a §), ryhmänohjaajalle ja kuraattorille.	- Jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä, rehtori, opetuslajohtaja tai opettaja voi poistaa opiskelijan luokasta tai opetustilasta (35 b §).	Asiasta ei ole muutoksenhakuilmoitusta (44 §).
							- Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori, opetuslajohtaja tai opettaja voi käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälaineitä). Kirjallinen selvitys viraston lakimiehelle (35 b §).	
Opiskelija häiritsee oppilaitoksen järjestämää tilaisuutta (35 §).	Opiskelija poistetaan oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta (35 §).	Opettaja, opetuslajohtaja tai rehtori (35 b §).			Asia kirjattava (35 a §) opintojaksopäiväkirjaan.	Asia ilmoitettava huoltajalle (35 a §), ryhmänohjaajalle ja kuraattorille.	- Jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä, rehtori, opetuslajohtaja tai opettaja voi poistaa opiskelijan tilaisuudesta (35 b §).	Asiasta ei ole muutoksenhakuilmoitusta (44 §).
							- Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori, opetuslajohtaja tai opettaja voi käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälaineitä). Kirjallinen selvitys viraston lakimiehelle (35 b §).	
Opiskelija kiusaa toista opiskelijaa.	Opiskelijan kanssa keskustellaan tilanteesta.	Opettaja tai muu henkilökuntaan kuuluva.	Tarpeellinen selvitys hankittava (35 a §).			Asia ilmoitettava ryhmän ohjaajalle kuraattorille ja huoltajalle.	Opiskelijoille on järjestettävä tarvittava opiskelijahuolto.	Asiasta ei ole muutoksenhakuilmoitusta.
Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti ja uhkaavasti vaarantaen muiden turvallisuuden tai vaikeuttaen opetusta kohtuuttomasti (35 §).	Opiskelijalta evätään osallistuminen opetukseen jäljellä olevan tai enintään kolmen työpäivän ajaksi (35 §).	Opettaja, opettajan esimies tai rehtori (35 b §).			Asia kirjattava (35 a §) opintojaksopäiväkirjaan. Opetuksen epäämisestä on tehtävä kirjallinen päätös.	Asia ilmoitettava huoltajalle (35 a §), ryhmänohjaajalle ja kuraattorille sekä työsuojeluun.	- Jos opiskelija ei noudata poistumismääräystä, rehtori, opetuslajohtaja tai opettaja voi poistaa opiskelijan luokasta tai opetustilasta (35 b §).	Asiasta ei ole muutoksenhakuilmoitusta.
							- Jos opiskelija vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori, opetuslajohtaja tai opettaja voi käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälaineitä). Kirjallinen selvitys viraston lakimiehelle (35 b §).	

Opiskelijaa häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti (35 §).	Annetaan kirjallinen varoitus (35 §).	Rehtori (35 a §)	Teko tai laiminlyönti yksilöitävä. Tarpeellinen selvitys hankittava (35 a §).	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. (35 a §).	Rehtori tekee kirjallisen päätöksen.	Päätös annettava tiedoksi huoltajalle (35 a §), ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun, poliisille.	Opiskelijalle on järjestettävä tarvittava opiskelijahuolto.	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista (44 §).
Opiskelijan rikkomus on vakava. Opiskelijaa jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan (35 §).	Opiskelijan määräaikainen erottaminen oppilaitoksesta, enintään 1 v (35 §).	Opiskelijan oikeusturvatoimielin (opetuslautakunta 1.10.2012 § 15)	Teko tai laiminlyönti yksilöitävä. Tarpeellinen selvitys hankittava (35 a §).	Opiskelijaa kuultava. Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi (35 a §).	Opiskelijan oikeusturvatoimielin tekee kirjallisen päätöksen.	Päätös annettava tiedoksi huoltajalle (35 a §), ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun, poliisille.	Opiskelijalle on järjestettävä tarvittava opiskelijahuolto. Päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään (35 a §).	Päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista (44 §).
Epäilläään, että opiskelijalla on hallussaan kielletty 28:2 §:ssä määritelty esine tai aine. (35 d §)	Voidaan ottaa haltuun kielletyt esineet tai aineet (35 d §).	Opettaja, opetuslajohtaja tai rehtori (35 d §)			Toimenpide kirjattava (35 f §). Voimakeinojen käytöstä tehtävä kirjallinen selvitys sivistystoimen lakimiehelle (35 f §).	Mahdollisimman pian huoltajille (35 f §). Tarvittaessa ilmoitus lastensuojeluun.	Mikäli opiskelija ei luovuta turvallisuutta vaarantavaa esinettä/ainetta ja tekee vastarintaa, on esine/aine mahdollista ottaa haltuun kokonaisarvostelu huomioiden välttämättömiä voimakeinoja käyttäen (35 d §).	Asiasta ei ole muutoksenhakuotteutta (44 §).
Epäilläään, että opiskelijalla on hallussaan kielletty 28:2 §:ssä määritelty esine tai aine. (35 e §)	Voidaan tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa (35 e §).	Opettaja, opetuslajohtaja tai rehtori (35 e §)	Hallussa pidon on oltava ilmeistä (35 e §).		Toimenpide kirjattava (35 f §).	Opiskelijalla ilmoitettava toimenpiteen syy (35 e §). Mahdollisimman pian ilmoitettava huoltajille (35 f §). Tarvittaessa ilmoitus lastensuojeluun.	Pitää pyytää luovuttamaan esine tai aine. Jos ei luotettavasti osoita, että hallussa ei ole mitään, voidaan tarkastaa. Opiskelijalla tarjottava mahdollisuus pyytää haluamansa täysi-ikäinen aikuinen paikalle. Tarkastuksessa sukupuolisääntö, pois lukien kiireellinen tilanne. Paikalla pitää olla vähintään kaksi oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvaa. Noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta (35 e §). Ei oikeutta voimakeinojen käyttöön.	Asiasta ei ole muutoksenhakuotteutta (44 §).
Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (35 g §)	Luovutetaan alaikäisen opiskelijan huoltajalle/ täysi-ikäiselle opiskelijalle työpäivän päätyttyä. Poliisille luovutetaan välittömästi teräaseet, lyömäaseet, asejäljittelimet sekä huumausaineet, ampuma-aseet + osat, ammuksset, kaasusumuttimet, räjähteet sekä muut järjestyslain kielletyt esineet ja aineet. (35 g §)	Opettaja, opetuslajohtaja tai rehtori (35 e §)			Luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata (35 g §).		Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa huostaanottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. (35 g §)	Asiasta ei ole muutoksenhakuotteutta (44 §).

Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä

Kurinpitokeinojen käyttämistä ohjaavat Suomen perustuslaissa (731/1999) ja hallintolaissa (434/2003) säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet.

Yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa opiskelijoiden tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen. *Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen* mukaan kurinpitokeinoja voi käyttää ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. *Objektiviteettiperiaate* edellyttää, että rankaiseminen perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. *Suhteellisuusperiaatteen* mukaan kurinpitotoimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja ankaruudeltaan oikeassa suhteessa perusteena olevan teon moitittavuuteen nähden. *Luottamuksensuojaperiaate* on ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

Varian henkilökunta perehdytetään toiminnanohjausjärjestelmässä (IMS) olevien kuvausten mukaisesti sekä Vantaan kaupungin perehdytysohjeita noudattaen. Henkilöstön perehdytykseen kuuluu Varian käytäntöjen, suunnitelmien ja sääntöjen läpikäyminen. Henkilökunnan perehtyminen/perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä on osa työtehtäviin perehtymistä.

Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille

Kaikkia Varian opiskelijoita ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajia tiedotetaan kurinpitokeinoista opiskelijahallinto-ohjelman opiskelijaliittymän kautta. Lisäksi uusille opiskelijoille jaettavassa opiskelijan oppaassa tiedotetaan järjestyssäännöistä. Opiskelijan opas on kaikkien nähtävillä sähköisenä Varian [www-sivuilla](#).

Sosiaali- ja terveystoimen toimijoita tiedotetaan esimiesten kautta sähköpostilla. Lisäksi suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista keskustellaan Varian yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä (YHR) ja toimipistekohtaisissa hyvinvointiryhmissä.

Henkilöstöä tiedotetaan Fronterissa, [www-sivuilla](#) ja tiimien/opetusalojen kokouksissa.

Menettelytavat suunnitelman seuraamista sekä toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten

Suunnitelmaa seurataan ja sen toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan tarvittaessa osana Varian opetussuunnitelman yhteisen osan arviointia.